והא האידנא דלא קעבדינן הכי אמר ליה רבנן תקוני תקיני מאן דעביד עביד מאן דלא עביד איהו הוא דאפסיד אנפשיה אמר להו [א]רבא בר רב שילא להנהו כתבי שטרא אקניאתא כי כתביתו שטרי אקניאתא [א]אי ידעיתו יומא דקניתו ביה כתבו ואי לא כתבו יומא דקיימיתו ביה כי היכי דלא מתחזי כשקרא [ג]אמר להו רב לספריה וכן אמר להו רב הונא לספריה [ב]כי קיימיתו בשילי כתבו בשילי ואע"ג דמסירן לכו מילי בהיני כי קיימיתו בהיני כתבו בהיני ואף על גב דמסירן לכו מילי בשילי [ג]אמר רבא [ג]האי מאן דנקיט שטרא בר מאה זוזי ואמר שויה ניהלי תרי בני חמשין חמשין לא משוינן להו מאי טעמא עבדו רבנן מילתא דניחא ליה למלוה וניחא ליה ללוה ניחא ליה למלוה כדי שיכוף לפורעו וניחא ללוה כי היכי דניפגם שטריה ואמר רבא [ד]האי מאן דנקיט תרי שטרי בני חמשין חמשין ואמר שוינהו ניהלי חד בר מאה לא משוינן ליה עבוד רבנן מילתא דניחא ליה למלוה וניחא ליה ללוה ניחא ליה למלוה כי היכי דלא ניפגום שטריה וניחא ליה ללוה כדי שלא יכוף לפורעו אמר רב אשי [ה]האי מאן דנקיט שטרא בר מאה זוזי ואמר שוונהי ניהלי חד בר חמשין לא משוינא ליה מ"ט אמרינן האי מיפרע פרעיה ואמר ליה הב לי שטראי ואמר ליה אירכס לי וכתיב ליה תברא ומפיק ליה האי ואמר ליה האי אחרינא הוא: **מתני'** [ד][ו]שני אחין אחד עני ואחד עשיר והניח להן אביהן מרחץ ובית הבד עשאן לשכר השכר לאמצע עשאן לעצמו הרי העשיר אומר לעני קח לך עבדים וירחצו במרחץ קח לך זיתים ובא ועשה בבית הבד [ז]שנים שהיו בעיר אחת שם אחד יוסף בן שמעון ושם אחר יוסף בן שמעון אין יכולין להוציא שטר חוב זה על זה [ה]ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב [ו][ח]נמצא לאחד בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון פרוע שטרות שניהן פרועין כיצד יעשו ישלשו ואם היו משולשין יכתבו סימן ואם היו מסומנין [י]יכתבו כהן: **גמ'** ההוא שטרא דנפק [א] לבי דינא דרב הונא דהוה כתיב ביה אני פלוני בר פלוני לויתי מנה ממך

אמר

(ג) **והאידנא לא עבדינן הכי.** אלא כתבינן שטר מאוחר סתמא דלא כתיב איחרנוהו וכתבנוהו וכתבינן תברא עלייהו בשעת פרעון וכתבינן זמן בשובר ולא כתבינן ליה סתמא ולאורבא דרבי יוסי לא חיישינן: **להנך דכתבי אקניאתא.** כותבי שטר מתנה שאין כתוב בהן אחריות ולא אתי למיטרף מלקוחות אי נמי שטר מכירה שכתב בהן אחריות שדינו לטרוף לקוחות משעת מכירה דעדים מפקי ליה לקלא בלא שטר כדאמרינן בחזקת הבתים (לעיל דף מא:) אמר רב המוכר שדהו בעדי' גובה מנכסים משועבדים וכדמפרש התם [מב.] טעמא מלוה אזביני קא רמית כו' הלכך אי ידעיתון ההוא יומא דאקניתון ביה מן הנותן מתנה או מוכר מכירה כתבו עכשיו אותו היום שנתנה המתנה והמכירה דאיכא למיחש שמא אחרי כן נתנה לאחר שלא כדין. (פסק) ודוקא שטרי אקנייתא אבל שטרי הלואה שיש בו אחריות לא יכתוב אלא יום שעומד בו עכשיו דא"כ הוה ליה מוקדם ופסול דאתי למיטרף לקוחות מזמן הכתוב בשטר שלא כדין דלעולם אין לקוחות משועבדים לשום אדם כל זמן שלא נכתב שטר עד שיקחו מן הלוה קרקעות אחר שנכתב השטר המשעבד נכסיו הלכך אי כתבי יומא שנעשית ההלואה בשטר זה פסול הוא דאתי למיטרף לקוחות שלקחו בין ההלואה לכתיבת השטר והם לא נשתעבדו עד לאחר כתיבת השטר דעדים החתומים על השטר איהו מפקי ליה לקלא כדאמרי' לענין הלואה בחזקת הבתים [שם] ולקוחות שלקחו אחרי כן איהו הוא דאפסידו אנפשייהו אבל מקמי כתיבת השטר שפיר זבון ואפילו נכתב ביום ונחתם בלילה חשבינן ליה מוקדם ופסול דהא לא אשתעבוד לקוחות אלא מיום חתימה ואילך ואיהו אתי למיטרף מיום כתיבתו שלא כדין והכי תנן בהמביא גט (גיטין דף יז.) נכתב ביום ונחתם בלילה פסול ורבי שמעון מכשיר שהיה ר' שמעון אומר כל הגיטין שנכתבו ביום ונחתמו בלילה פסולין חוץ מגיטי נשים והתם [יח.] מפרש טעמא לענין גיטי נשים מיהו לענין שאר שטרות לכ"ע פסולין (ג): פסק אפא רבינו חננאל פירש דהא דרבה בר שילא שמעינן מינה דשטרא דכתיב בההוא יומא דקנו מיניה ובתר כמה יומי אסהידו עליה הנהו סהדי קמאי שפיר דמי מדקאמר אי ידעיתו יומא דאקניתו כתבו ההוא יומא ואף על גב דחתמי עליה האידנא שפיר דמי דלא אשכחן דבעו חתימת ההוא יומא אלא גט אשה בלבד דתנן בגט נכתב ביום ונחתם בלילה פסול וכן הלכה הוא כך פר"ח. אך לא יתכן אלא כמו שפירשתי וכדפי' מתניתין דגיטין: **כי יתביתו בשילי.** ואתם כותבין שם אותה העיר בשטרי מכירה או שטרי הלואה או שטרי מתנה או זכרון עדות כתבו בתוך השטר מקום שאתם יושבים שם בשעת כתיבה כלומר במקום פלוני כתבנו הך מה שראינו במקום פלוני: **בהיני.** מקום: **האי מאן דנקיט.** מלוה דנקיט שטר מלוה בר מאה זוזי ואמר להם כתבו לי תרי בני חמשים שכשיפרע לי הלוה חמשים זוזי אקרע שטרא של חמשים ולא יהיה צריך לכתוב שובר לא כתבינן שלא מדעת הלוה: **מ"ט עבוד רבנן מילתא.** שתקנו שלא ישתנה שטרו מכמות שהיה דניחא ליה כו': **כי היכי דליכוף ולפרעיה.** כשיפרענו לוה למלוה חצי חובו יכופנו מלוה לפרוע לו השאר כי ידאג הלוה פן יפסיד שוברו ויתבעהו מלוה כל חובו: **כי היכי דליפגום שטרו.** כשיפרע חמשים זוז הרי נמצא שטר שביד מלוה פגום ותנן (כתובות דף פז.) הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא בשבועה וה"ה לכל השטרות כדאמרי' במסכת שבועות וכי מה בין זה לפוגם שטרו כו' בפ' שבועת הדיינין (דף מא.): **כי היכי דלא ליפגום שטרו.** אך כשיפרענו חמשים זוז יחזיר לו שטר של חמשים ונשאר בידו שטר של חמשים שני שלם: **אמר רב אשי האי מאן דנקט שטר.** מלוה בר מאה זוזי ואמר להו לספרי כתובו חד בר חמשים מההוא זמן ראשון שהרי פרע לי המותר וקרעו שטר זה לא כתבינן ליה שטר אחרינא לא מזמן ראשון וכל שכן מזמן זה של יום כתיבה ואילך שמא שטר פרוע הוא זה ויש לו שובר ללוה עליו ויוציא המלוה עליו שטר של חמשים ויאמר חוב אחר הוא זה שהלויתי לך פעם אחרת: **מתני' הרי עשיר אומר לעני כו'.** ואפי' למאן דאמר בפרק קמא (לעיל דף יג.) דאית דינא דגוד או אגוד שאני הכא דגוד איכא אגוד ליכא והכי מתרץ לה התם [שם:]: **קח לך עבדים.** דבההיא חזקה שהניחו אביו יהיה לעולם ולא יניחו לו להרבות ולהביא בני אדם במרחץ אלא מבני ביתו: **אינן יכולין להוציא שטר חוב זה על זה.** שיכול הלה לטעון שטר זה שבידך אני החזרתיו לך כשהחזרת לי ממון שלוית בו ממני: **ולא אחר יכול להוציא.** על אחד מהם דכל חד מצי מדחי ליה אצל חבירו אא"כ יש עדים בדבר שמעידין זה לוה מזה אבל מן השטר אין יכולין להביא ראיה: **נמצא לאחד בין שטרותיו כו'.** בגמ' [קעג.] פריך עלה מרישא ומפרש לה שפיר: **כילד יעשו.** אם רוצים ללוות זה מזה או מאיש אחר או לקנות קרקע: **ישלשו.** אבי אביו ויכתוב יוסף בן שמעון בן יעקב וזה יכתוב יוסף בן שמעון בן נפתלי: **משולשים.** ששמותיהן ושמות אביהן ושמות אבי אביהן שוין: **יכתבו סימן.** יוסף בן שמעון שהוא גוץ או לבן או גיחור לוה מיוסף בן שמעון שהוא ארוך או שחור: **ואם היו** (ד). סימניהן שוין: **יכתבו כהן.** אם אחד מהן כהן יכתבו יוסף כהן לוה מיוסף ישראל: **גמ' ההוא שטרא דנפק** (ה) **לבי דינא דרב הונא.** והיה מוחזק בו אדם אחד שהיה טוען פלוני בן פלוני הכתוב בזה השטר כתבו וחתמו ומסרו לי לפי שהלויתיו כך וכך ממון וכדתנן מתניתין בפירקין (דף קעה:) הוציא עליו כתב ידו שהוא חייב לו גובה מנכסים בני חורין ואת שמי לא הוצרך לכתוב שהרי מסרו לי וכתב לי ממך כלומר ממי שמוחזק בשטר:

אמר

אי ידעיתו יומא דאקניתו ביה כתובו. בשטרי אקנייתא דוקא אבל בהלואות לא איירי כך פירש רשב"ם ואומר ר"י דלא שנא במכר לא שנא במתנה איירי דאפילו בשטרי מקח וממכר משכחת לה כגון דכתבי מדעת[ח] עדים דללקוחות ליכא הכא פסידא כלל דיש קול למקח וממכר [ט]וליכא למיחש למידי: **כתבו בשילי.** היני ושילי קרובות זו לזו להכי נקט להו שאפילו בשתי עיירות קרובות זו לזו כתבו על שם העיר שתעמדו בה בשעת כתיבה וגם היו רגילין תדיר להיות בהיני ושילי והכי אמרינן בבילה (דף כה: ע"ש) הוי מכתפי (ו) לה בשבתא דריגלא משילי להיני ומהיני לשילי: **עבידו ליה תרי שטרי כו' מאי טעמא כו'.** תימה אמאי לא קאמר דפרוע הוא כדאמר רב אשי בסמוך ואומר ר"י דהכא מיירי אפי' ידעינן שאינו פרוע:

מינך

עין משפט נר מצוה

קי א מיי' פכ"ג מהל' מלוה ולוה הלכה ו סמג עשין צד טוש"ע ח"מ סי' מג סעיף יט:

קיא ב מיי' פ"א מהל' גירושין הל' כח ופכ"ג מהל' מלוה ולוה הלכה ו סמג עשין ו וסי' צד טוש"ע שם סעי' כ וטוש"ע אה"ע סי' קמ סעיף ו:

קיב ג ד ה מיי' פכ"ג מהל' מלוה ולוה הל' יח סמג עשין צד טוש"ע ח"מ סי' נג:

קיג ו מיי' פ"א מהל' שכנים הל' ב סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' קעא סעיף ו:

קיד ז מיי' פכ"ד מהל' מלוה ולוה הלכה ח סמג עשין צד טוש"ע ח"מ סי' מט סעיף ז:

קטו ח מיי' שם טוש"ע שם סעי' ט:

רבינו גרשום (המשך)

אומד מיחזו כשקרא: ניחא ליה למלוה וניחא ליה ללוה. דלא ליהוי אלא חד שטרא ניחא ליה ללוה דליפגום שטרא דמלוה דכיון דלית ליה אלא חד שטר ופרע ממנו חציו נמצא השטר פגום דאין יכול המלוה ליפרע ממנו עוד אלא בשבועה כדתנן הפוגם את שטרו לא נפרע אלא בשבועה: וניחא ליה למלוה. שיהא לו שטר אחד גדול שאם פרע לו הלוה חציו וזה כותב לו שובר על חציו וכיון דיש ביד המלוה עדיין שטרו שלם יכוף הלוה את עצמו וימהר לפרוע לו הכל שמתירא שמא יאבד שוברו ויוציא הלה את שטרו ויאמר שלא פרע לו עדיין כלום: ניחא ליה למלוה דלא ליפגום שטריה. שאם פרע האחד השני לא יפרע ממנו כלום ולא יפגום וגובה ממנו בלא שבועה: וניחא ליה ללוה. הואיל שאין החוב שלו כולו בשטר אחד אם פרע לו האחד מחזיר לו אותו שנפרע כולו ואין בידו אלא שטר אחד שלא נפרע ממנו כלום ואין יכול לכופו ולהפחידו שיתבע ממנו יותר ממה שחייב לו שהרי החזיר לו השטר הפרוע ולא נשאר בידו אלא אותו שעדיין לא פרע ממנו כלום: ואמר שויה ניהליה חד בר חמשין. שמוחל החצי: לא משוינן. מאי טעמא דאמר האי לוה פרעיה כוליה ואמר ליה הב לי שטרי שפרעתיך ואמר אירכס כו' ואמר ליה הא אחרינא הוא ויעדים כדי שלא יכירוהו: **פים'** עשאן אביהן האי מרחץ ובית הבד לשכר. כדי להשכירן ליטול מהן שכר רחיצה ושכר דריכה יכול העני לכופו לעשיר שישכיר אותם ויחלקו השכר לאמצע: עשאן אביהן לעצמו. ולא להשכירן לאחרים יכול העשיר לכופו לעני שלא להשכירן אלא אומר לו לעני קח לך. כלומר כדרך שאבינו היה עושה לעצמו ולא היה משכיר: אני פלוני בן פלוני לויתי ממך סתם. ולא היה כתוב שמו של מלוה:

מסורת הש"ס

א) נ"א רבה, ב) גיטין פ. יבמות קטז., ג) רש"א כי היכי דלא מתחזי כשקרא וכן היה גי' הרי"ף והרא"ש, ד) לעיל יג., ה) [גיטין כד:], ו) ב"מ כ:, ז) [עי' תוספות כתובות כד: ד"ה אמנה], ח) רש"א ר"ל מדעת שניהם.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אי כו' וליכא למיחש למידי. ועי' סנהדרין דף לב ע"ב תוס' ד"ה חיישינן:

הגהות הב"ח

(א) גמ' דנפק בבי דינא דרב הונא: (ב) רשב"ם ד"ה והא האידנא דלא עבדינן וכו' דלא כתיב בהו איחרנוהו: (ג) ד"ה להנך וכו' פסק ודוקא שטרי אקנייתא וכו' לכ"ע פסולין ע"כ פסק אפא רבינו חננאל: (ד) ד"ה ואם היו מסומנין סימניהן שוין: (ה) ד"ה ההוא וכו' בבי דינא: (ו) תוס' ד"ה כתבו וכו' מכתפי ליה בשבתא:

מוסף רש"י

כי קיימיתו בשילי כו'. שילי והיני מקומות הן (יבמות קטז.). **כי קיימיתו בהיני.** לכתוב שטר, כתבו בהיני. כתבו בתוכו שבהיני נכתב (גיטין פ.). **קח לך עבדים.** שיחממו אותו וירחוץ בו, ולא מצי עני למימר ליה קנה חלקי (לעיל יג.). **ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב.** דאמר ליה לא אני לויתי ממך אלא חבירי לוה ממך ומסר לך שטר זה (גיטין כד:). **נמצא לאחד בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון פרוע.** נמצא שובר לאדם אחד בין שטרותיו וכתוב בו שטרו של יוסף בן שמעון שבידי פרוע הוא והיו לו שני שטרות על שניהם, שטרות שניהן פרועין. שכל אחד יכול לומר על שלי נכתב שובר (ב"מ כ:).

רבינו גרשום

והא האידנא. דעבדינן שטר מאוחר וכתבי תברא ולא כתבי בסתמא אלא כתבי בהו זמן ולא חיישינן: אמר ליה רבנן תקוני תקיני. כנגד הרמאי ולכתוב שובר בסתם מאן דעבד הכי עביד. אין יכול המלוה לחזור ולגבות ממנו כלום ומאן דלא עביד הכי שוברו בסתם אם המלוה רמאי הוא יכול לחזור ולגבות דאיהו דאפסיד אנפשיה דאיבעי ליה למכתב שוברו בסתם כדתקינו רבנן: כי קיימיתו בשילי. שם מקום ואתם רוצים לכתוב באיזה מקום נכתב השטר כתבו שנכתב בשילי: ואע"ג דמסירן לכו מילי בהיני. כלומר אע"ג דבהיני היתה ההלואה ושם מסרו לכם המעשה שתהיו עדים בדבר ואם לא הספקתם לכתוב שם השטר כתבו שנכתב בשילי ולא בהיני דלא מיחזו כשיקרא וכן כי קיימיתו בהיני כו': שטרי אקנייתא. שום שטר שיש בו קנין: ואי לא. דלא בעיתו למכתב מיומא דקיימיתו ותרצו לכוון באומדן דעתא את הקנין ולא ידעיתו בברור אימת הוה ותכתבו בתר

אמר רב הונא ממך אפילו מריש גלותא ואפילו משבור מלכא [א]אמר ליה רב חסדא לרבה פוק עיין בה דלאורתא בעי לה רב הונא מינך נפק דק ואשכח דתניא גט שיש עליו עדים ואין בו זמן אבא שאול אומר [א]אם כתוב בו גרשתיה היום כשר אלמא היום ההוא יומא דנפיק ביה משמע [ב]הכא נמי ממך מההוא גברא דנפיק מתותי ידיה משמע אמר ליה אביי ודלמא אבא שאול כרבי [ב]אליעזר סבירא ליה [ג]דאמר עדי מסירה כרתי אבל הכא ליחוש לנפילה אמר ליה לנפילה לא חיישינן ומנא תימרא דלא חיישינן לנפילה דתנן שנים שהיו בעיר אחת שם אחד יוסף בן שמעון ושם אחר יוסף בן שמעון אינן יכולין להוציא שטר חוב זה על זה ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב [ג]הא הם על אחרים יכולין ואמאי ליחוש לנפילה אלא לאו שמע מינה לנפילה לא חיישינן ואביי לנפילה דחד לא חיישינן לנפילה דרבים חיישינן ואלא

אמר רב הונא ממך. משמע אפילו מריש גלותא כלומר שמא ריש גלותא או אדם אחר הלוהו ונפל ממנו ומצאתו. ואין לפרש שבא רב הונא לומר שיגבה שטרו זה המוחזק דמשמע כל מי שמוחזק בשטר ואפילו ריש גלותא מוחזק בו שאין רגיל להלוות יגבה לו בו דא"כ הוה ליה למימר (א) כדלקמן ממך ההוא [גברא] דנפיק מתותי ידיה משמע: **ואין בו זמן.** והוא אחד משלשה גיטין פסולין ואם ניסת הולד כשר בפ' המגרש (גיטין דף פו.): **אני היום גירשתיך כשר.** קס"ד השתא כיון דעדים קא חזו ליה בידיה וכתוב בו היום הרי כתב בו זמן: **ההוא יומא דנפיק.** בב"ד להתגרש האשה משמע וחשבינן ליה כזמן גמור: **ה"נ משמע ממך כו'.** דהא חזו ליה ב"ד בידו וכמי שנכתב שם המלוה בשטר דמי: **דלמא אבא שאול.** לא חייש לשום זמן בגיטין בדיעבד וכדר' אלעזר ס"ל דתנן בפ' המגרש (שם) שלשה גיטין פסולין ואם ניסת הולד כשר כתב בכתב ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין בו זמן יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד הרי אלו שלשה גיטין פסולין ואם ניסת הולד כשר ר"א אומר אע"פ שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים כשר וגובה מנכסים משועבדים שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם וכי היכי דרבי אלעזר מכשיר ליה בלא עדים משום טעמא דעדי מסירה כרתי ה"נ מכשיר ליה בלא זמן משום האי טעמא גופיה כדקתני יש עליו עדים ואין בו זמן בהאי משנה דשלשה גיטין פסולין ועלה קאי ר' אלעזר ואמר אע"פ שאין עליו עדים בהאי שטר שאין בו זמן כשר שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם וה"נ אין כותבין בו זמן אלא מפני תיקון העולם דבת אחותו ופירות כדמפרש בפ' (כל הגט) [המביא תניינא] (שם דף יז.) וכיון שנתנו לה בפני עדים הם יעידו על הזמן ועל הגט. והאי דמצריך אבא שאול לכתוב בו אני היום גירשתיך לאו משום זמן דהא אין זה זמן ולזמן לא חייש כר' אלעזר אלא דבעי אבא שאול ידים מוכיחות דמשמע שקבלה הגט נתגרשה מיד שאם לא נכתב מהיום בגט זה שאין בו זמן מנין לנו שיהיה גט שמא אין בדעתו לגרשה מיד בגט זה עד סוף שנה או שנתיים לאחר קבלתה הלכך בעי אבא שאול שיכתבו היום אחרי שאין זמנו כתוב בו שיוכיח עליו כר' יוסי דאמר (לעיל דף קלו.) זמנו של שטר מוכיח עליו והאי דאמר אבא שאול היינו דכתבינן בגט מן יומא דנן ולעלם: **אבל הכא ליחוש לנפילה.** וכדרב הונא דאמר ממך אפילו מריש גלותא ושמא מאחר נפל ומצאו זה: **הא הן על אחרים מוציאין.** אחד מהן שיש לו שטר על אחר שיגבה ממנו ולא יכול זה לטעון מחבירך נפל ומצאתו נמצינו למדין שמי שמוחזק בשטר יכול לגבות מלוה מאיש אחר הכתוב בתוכו ואע"פ שהשטר אין מוכיח מי המלוה וה"ה לויתי ממך: **ואביי לנפילה דחד לא חיישינן.** כגון שטר שביד יוסף בן שמעון שיש לו על אחד מן השוק דהיינו נפילה דחד ומציאה דחד היכי איתרמי מילתא דמיוסף בן שמעון נפל ויוסף בן שמעון מצאו הלכך לא חיישינן אבל גבי לויתי ממך מנה דהיינו נפילה דרבים שיש לחוש מאיש אחר בעולם נפל ואיש אחר בעולם מצאו כגון זה שמוחזק בו התם ודאי חיישינן ולא יגבה בו (הג"ה. חיישי' לנפילה דיחיד ואשכחו רבים. ע"כ): עיקר הלשון כן הוא **לנפילה דרבים חיישינן.** כלומר שמצאו שום אדם בעולם אבל לשמצאו יחיד יוסף בן שמעון לא חיישינן. ורבינו חננאל פירש ואביי לנפילה דחד ואשכחיה האי דשמיה כשמיה דהאי לא חיישינן שאילו מן האח' נפל היה צועק ומבקש וכיון שלא צעק נתברר כי לזה שמצאו הוא אבל לנפילה דרבים דלא ידעינן מי הוא חיישינן: ואלא

מינך אפי' מריש גלותא. לשון שאלה הוא וכן ההיא דאמר רב הונא חיישינן לשני שורי בכל הגט (גיטין דף כ.) ובשנים אוחזין (ב"מ דף יח: ושם) [ד][וה"פ] אפי' מריש גלותא שאין רגיל להלוות נאמר אפילו באותו דגבי אי תפיס ביה[ה] אבל רשב"ם אין תופס בו עיקר ואין נראה לר"י מה שמפרש אפילו מריש גלותא שאנו חוששין שמא אדם אחר הלוהו ונפל ממנו ומצאו (ב) לזה מה לי לתלות בריש גלותא אותו אדם אחר ולישנא נמי לא משמע כלל הכי ומה שהקשה למה שפי' דהוה ליה למימר ההוא [ו][גברא] דנפק מתותי ידיה משמע נראה דלא קשה כלל דלרב הונא הוה מספקא ליה ולכך שאלה היה אומר אם נתחייב אותו כלל דמשמע אפילו מריש גלותא אף על פי שאינו רגיל להלוות (ג) לו כלל אלא ש"מ מינך לא חשיב משמעות והבל הוא ומשום אדם לא יגבוהו [ז][או לא]: **עדי מסירה כרתי.** והא [ח]דכתוב ביה היום לא משום דצריך זמן אלא שאם מתנה בעל פה שום תנאי אם ימות מחולי זה או כשימות שתהא אז מגורשת מעכשיו וכדפסיק לעיל (דף קלו.) כרבי יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו והוי כאומר מהיום אבל היכא דלא מתנה שום דבר לא צריך כלל מהיום והא דפירש רשב"ם דבעי למיכתב מהיום משום דבעי אבא שאול ידים מוכיחות אין נראה לר"י דהא אמרי' (גיטין דף יז.) זמן לא תקנו אלא משום פירות או משום בת אחותו ור' אלעזר לא [הוה] בעי זמן [ט][כלל] דס"ל עדי מסירה כרתי כמו שסובר רשב"ם עצמו וגם זהו תימה להוסיף טעם חדש לאבא שאול דבעי היום משום הוכחה: **אבל הכא ליחוש לנפילה.** תימה מאי שייכא הכא פירכא דר"א בהלואה הוה מצי למימר נהי (ד) נמי דמשמע מההוא גברא כו' מ"מ ליחוש לנפילה ואפילו הוה סובר כר"מ הוה מצי למיפרך הכי ואומר ר"י דהכי פירושה אלמא מהיום מההוא יומא דנפק ביה משמע ה"נ ממך מההוא גברא דנפק מתותי ידיה משמע שרוצה לומר לכל אדם שימצא בידו כי משמעות חשוב הוא ולא הבל וליצנות וכן משמע שיגבה כל מי שימצא וכן דעת הכתיבה היתה ובשטרי אקנייתא אתי שפיר שמשעבד עצמו מה שלא לוה עדיין מש"ה שעבד לו אפילו לא ילוה לעולם כדאמרי' בשנים אוחזין (ב"מ דף טז:) מצא שטרי הקנאה בשוק יחזירם לבעלים מאי אמרת שמא כתב ללוות ולא לוה הא שעבד ליה נפשיה הלכך לא שייך למיחש לנפילה הכא ואפילו בלא אקנייתא הוה מצי לאוקומי לפי' ר"ת דהנושא (כתובות דף קב. ד"ה אליבא) דמפרש התם שיכול אדם להשתעבד לחבירו אפילו לא לוה ממנו כגון שיכתוב (ה) השטר אני חייב לך מנה ויכתבנו ויתננו לו לשם כך ופריך דלמא אבא שאול כר' אלעזר ס"ל ולא בעי זמן כו' והיום משמע יומא[י] דנפק מבעל הבית ולא דנפק מב"ד ולא הוצרך מהיום אלא אם התנה אם מתי כדפרישית לעיל אבל הכא ליחוש לנפילה דממך נמי לא משמע אלא (ו) שנתנו לו כי היכי דמהיום משמע סתם משמעותו משעת הגירושין ולחפות על בת אחותו לא יוכל דהא עדי מסירה צריך וה"נ משמע הכא אותו שנתנו לו דוקא ולא למוצאו א"כ איכא למיחש לנפילה ומשני לנפילה לא חיישינן ותחלת שאלה דרב הונא נראה לר"י לפרש כן ממך אפילו מריש גלותא אע"פ שאין רגיל להלוות כלל וגם אפילו אנו ידעינן בבירור שלא הלוהו וגם אין רגילות להקנות לו וליתן לו שטר הקנאה כלל אפ"ה מקנה לו מטעמא דפרישית או לא דשמא אין לנו לתלות אלא באותו שנתנו לו הלכך חיישינן לנפילה דלא קני אם לא מסרו לו ועוד יש לפרש אבל הכא ליחוש לנפילה כלומר לא מיבעיא דלא משמע (ז) ההוא גברא כו' והבל הוא ואפי' הוה משמע ליחוש לנפילה ומשני לנפילה לא חיישינן וקושיא ראשונה לא חשש לתרץ משום דכר' אלעזר לא מתוקמא דהא מצריך מהיום וטעמא שפירשתי למעלה הוא דחוק ולא סבירא ליה לרבה ההוא דיחויא וכן מצינו בשאר מקומות בגמ' שאין חושש לתרץ קושיא ראשונה כלל: **לנפילה דחד.** פירוש (ח) שאין לתלות שנפל אלא מאחד לבד כי היכי דמתרמי שמזה נפל לנפילה דרבים פירוש דיש לחוש מכל בני אדם שבעולם שנפל מזה או מזה יש לתלות בנפילה: [כ]**ואלא הא דתניא כו'.** לנפילה דחד חיישינן ומתני' בבאין בהרשאה ובריית' במוציאין זה בלא זה: והכא

עין משפט נר מצוה

קטז א מיי' פ"א מהל' גירושין הלכה כו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמ סעיף ו:

קיז ב מיי' פכ"ד מהל' מלוה ולוה הל' ט סמג עשין צד טוש"ע ח"מ סי' נ וסי' סא סעיף י:

קיח ג מיי' שם וסמג שם טוש"ע ח"מ סי' מט סעיף ו:

רבינו גרשום

אמר רב הונא. אין אדם יכול לגבות בזה השטר כלום שכשמוציאו זה המלוה אע"פ שהוא כתב ידו של לוה אמר הלוה מה אתה מבקש ממני והלא כתבו ממך סתם משמע אפי' מריש גלותא או משאר כל אדם היאך אתה יכול לגבות ממני: פוק עיין ביה. שתמצא ראיה שדומה למעשה: דלאורתא בעי לה רב הונא ממך. שתאמר לו ראיה שדומה למעשה זה: ואין בו זמן כו' אבא שאול אומר אם כתוב בו. אפי' זמן כזה שגירשתיה היום אע"ג דאין ידוע איזה יום קאמר כשר הגט אלמא באיזה יום שיבוא הגט לבית דין יש לומר היום משמע ההוא יומא דקא נפיק ביה משמע שבאותו יום גירשה וכשר. הכי נמי ממך משמע מההוא גברא דנפיק שטרא מתותי ידיה משמע דנאמן ולא מצי למימר ממך אפי' משבור מלכא: אמר ליה אביי לרבה דלמא אבא שאול. דאמר דכשר הגט משום ההוא טעמא קאמר דגירשתיה היום סתם כשר דאע"ג דלא ידעי' באיזה יום נכתב הגט אלא שידע באיזה יום מסרו לה כשר דס"ל כר' אלעזר דאמר עדי מסירה כרתי: אבל הכא. דכתב ממך ניחוש לנפילה דיכול לומר לו אין אתה המלוה שמא מן המלוה אחר נפל השטר ומצאת אותו: אמר ליה רבה לעולם ראיה שלי [ראיה] ודקא פרכ' ליחוש לנפיל'. לנפילה לא חיישינן: מנא תימרא דלא חיישינן לנפילה דתנן. במתניתין שנים שהיו בעיר אחת [ששמותיהן שוות] שניהן אין יכולין להוציא שטר חוב זה על זה שזה יכול לומר לזה אתה חייב לי וממני נפל השטר ואתה מצאתו וזה יכול לומר לזה אתה חייב לי וממני נפל השטר ואתה מצאתו או יכול לומר לו פרעת לי והחזרתי לך השטר: ולא אחר יכול להוציא שטר חוב על אחד מהן. שיכול כל אחד לומר לו איני חייב לך אלא חבירי. נמצא למלוה שטר אחד בין שטרותיו ששטרו של יוסף בן שמעון פרוע אע"ג שיש לו שטר אחר על יוסף בן שמעון שאינו פרוע שטרות שניהן פרועין שכל אחד יכול למימר לו שטר שלי הפרוע: כיצד יעשה אם אחד [רוצה ללוות] מחבירו: ישלשו. יכתוב כל אחד שמו ושם אביו ושם זקנו שמא שמות זקנים אינם שוין ובכן יחקר הדבר: ואם היו משולשין יכתוב לו סימן המשפחה. ואם היה סימנם שוה יכתוב כהן אם אחד מהן כהן יכתוב פלוני כהן. ואם יש באחד מהן סימן אחד או

רבינו גרשום (המשך)

ארוך או גוץ או שחור יכתוב אותו סימן. קתני מיהת מתני' ולא אחר יכול להוציא שטר חוב על אחד מהן הא אחד מהן על אחרים יכול להוציא ואמאי ליחוש לנפילה. ולימא ליה לוה לא ממך לויתי אלא מחבירך ונפל ממנו ומצאת אותו וכן נמי נימא לאידך אלא ש"מ מדהן על אחרים יכולין להוציא ולא מצי ליה למימר מחבירך נפל ש"מ דלנפילה לא חיישינן: ואביי משיב לנפילה דחד. כגון מלוה אחד ששמו יוסף בן שמעון לא חיישינן. דמזהיר זהיר ביה והכא ליכא ספיקא אלא דחד גברא בלבד של חבירו ששמו כשמו. אבל לנפילה דרבים היכא דכתב לויתי ממך איכא לספוקי דרבים דלכל חד מעלמא משמע ממך הלכך חייש לנפילה:

מסורת הש"ס

א) [ב"מ יח: כ: גיטין ח:], ב) [נ"ל אלעזר], ג) [גיטין ע: וש"נ], ד) רש"ל. וגי' רש"א אפי' והוא דבור חדש, ה) רש"א אבל פי' רשב"ם שתופס כו' אין נראה, ו) רש"א, ז) רש"ל, ח) רש"א דלאמר היום, ט) רש"א, י) רש"א דנפק מידו ולא דנפק לב"ד, כ) [בתי' הג"ה. אלא הא דתניא כו' א"כ לנפילה דחד חיישינן ומתניתין בבאה בהרשאה ומברייתא דמוליאין זה על זה ניחא ע"כ] ועיין רש"א,

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה אמר רב הונא וכו' כדלקמיה ממך: (ב) תוס' ד"ה מינך וכו' ונפל ממנו ומצאו זה דלמה לו לתלות בריש גלותא: (ג) בא"ד להלוות כלל כצ"ל ותיבת לו נמחק: (ד) ד"ה אבל וכו' נהי דממך משמע מההוא גברא: (ה) בא"ד שיכתוב בשטר אני חייב: (ו) בא"ד לא משמע אלא אותו שנתנו לו: (ז) בא"ד דלא משמע מההוא: (ח) ד"ה לנפילה דחד פירוש כשאין לתלות שנפל אלא מאחד בלבד אין לתלות בנפילה כי היכי מתרמי שמזה נפל הס"ד ואח"כ מ"ה לנפילה וכו' דמכל בני אדם:

מוסף רש"י

דאמר עדי מסירה כרתי. דאמר אע"פ שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים גובה מנכסים משועבדים, שאין העדים חותמים על הגט אלא מפני תיקון העולם, שמא ימותו עדי מסירה או ילכו למדינת הים, אלמא עדי מסירה עיקר (כתובות צד:) ואין צריך לחתום בגט, וכי כתב קרא וכתב אכתיבת גט קאי ולא אחתימת ידי עדים (גיטין ט: ובעי"ז שם כא:) כרתי, משוי ליה ספר כריתות (קדושין מח.).

ואלא הא דתניא כשם שאין מוציאין שטר חוב זה על זה כך אין מוציאין על אחרים במאי קמיפלגי באותיות נקנות במסירה קמיפלגי תנא דידן סבר [א]אותיות נקנות במסירה ותנא ברא סבר אין אותיות נקנות במסירה ואי בעית אימא דכולי עלמא אותיות נקנות במסירה והכא בצריך להביא ראיה קא מיפלגי תנא דידן סבר אין צריך להביא ראיה ותנא ברא סבר [ג]צריך להביא ראיה דאיתמר אותיות נקנות במסירה אביי אמר צריך להביא ראיה ורבא אמר [א]אינו צריך להביא ראיה אמר אביי מנא אמינא לה דתניא [ב]אחד מן האחין שהשטר חוב יוצא מתחת ידו עליו להביא ראיה מאי לאו הוא הדין לאחריני ורבא אמר שאני אחין דשמטו מהדדי איכא דאמרי אמר רבא מנא אמינא לה דתניא אחד מן האחין שהשטר חוב יוצא מתחת ידו עליו להביא ראיה אחין הוא דשמטו מהדדי אבל אחריני לא ואביי אחין איצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא כיון דשמטו מהדדי אימא מיזדהר זהירי ולא צריכי להביא ראיה קמ"ל ואלא הא דתניא כשם שמוציאין הן שטר חוב על אחרים כך מוציאין זה על זה במאי קמיפלגי בכותבין שטר ללוה ואע"פ שאין מלוה עמו קמיפלגי תנא דידן סבר [ג]כותבין שטר ללוה ואף על פי שאין מלוה עמו זימנין דאזיל לגבי ספרא וסהדי ואמר להו כתבו לי שטרא דבעינן למיזף מיוסף בן שמעון חברי ובתר דכתבי וחתמי ליה נקיטא ליה ואמר ליה הב לי מאה דיזפת מינאי תנא ברא סבר אין כותבין שטר ללוה עד שיהא מלוה עמו: נמצא לאחד בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון פרוע שטרות שניהם פרועין וכו': טעמא דנמצא הא לא נמצא מצי מפיק והאנן ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב תנן אמר רבי ירמיה במשולשין ונחזי תברא בשמא דמאן דכתיב אמר רב הושעיא [ג]במשולשין בשטר ואין משולשין בשובר אביי אמר הכי קאמר (א) [ד]נמצא ללוה בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון עלי פרוע שטרות שניהם פרועין: כיצד יעשו ישלשו כו': תנא [ה]אם היו שניהם כהנים יכתבו דורות: **מתני'** [ו]האומר לבנו שטר בין שטרותי פרוע ואיני יודע אי זהו שטרות כולן פרועין נמצא לאחד שם שנים הגדול פרוע והקטן אינו פרוע: **גמ'** אמר רבא [ז]שטר לך בידי פרוע הגדול פרוע והקטן אינו פרוע חוב לך בידי פרוע שטרות כולן פרועין אמר ליה רבינא [ד]לרבא אלא מעתה שדי מכורה לך שדה גדולה מכורה לו שדה שיש לי מכורה לך כל שדותיו מכורין לו התם [ח]יד בעל השטר על התחתונה: **מתני'** [ה][ט]המלוה את חבירו על ידי ערב לא יפרע מן הערב ואם

רש"י

ואלא הא דתניא כו'. לכ"ע פריך דהא אפילו אביי מודה דלנפילה דחד לא חיישינן וא"כ אמאי תניא בברייתא שאין יכולין להוציא על אחרים: **במאי קא מיפלגי.** כיון דלאו בחיישינן לנפילה פליגי: **תנא דידן סבר.** לנפילה דחד לא חיישינן מאי איכא למימר דלמא איהו יהיב ליה אותיות נקנות במסירה ועל כרחו יפרע לו למי שהשטר בידו: **ותנא ברא סבר אין אותיות נקנות במסירה.** ומתוך כך ידחה הלוה לזה ויאמר פקדון הוא אצלך ולזה יאמר אין השטר בידך. ומיהו אם כתבו הרשאה זה לזה על כרחו ישלם לו: **ואב"א דכ"ע אותיות נקנות במסירה.** בלא שטר מכירה [אחר] כדפסקי' הלכתא בפ' המוכר את הספינה (לעיל עז.) כרבי וכדאמר רב אשי אותיות מילי נינהו ומילי במילי לא נקנו היכא שמסרו לו ונתנו אך ראיה ועדים צריך שמסרו לו לזה בפניהם דלא נימא פקדון הוא אצלו או השמיטו ממנו ובהכי פליגי מתני' ותנא ברא בפלוגתא דאביי ורבא: **ורבא אמר אין צריך.** אלא העמידהו בחזקת המוחזק בו: **אחד מן האחין ששטר חוב יוצא מתחת ידו.** או בשם אביהם או בשם מלוה אחר וטוען אחיי נתנוהו לי והם אומרים אתה חטפתו: **מיזהר זהירי.** ולא יכול להשמיט מיד אחיו כי נזהר איש מאחיו וסד"א אין צריך המוחזק בו להביא ראיה קמ"ל: **אלא הא דתניא כו'.** ג' מחלוקות בדבר: **זימנין דאזיל לגבי ספרא כו'.** כסבור הוא לרמות בו חבירו ולגבות ממנו בשטר זה והוא אינו יודע מה ששנינו שאין יכול להוציא על חבירו ששמו כשמו: **אא"כ מלוה עמו.** ומסתמא שניהם היו במעמד מקום שנכתב וכיון דאיניהו ידעי ואין מקפידים זה על זה לא חיישינן תו לשום רמאות כיון דלנפילה לא חיישינן: **נמצא לאחד.** מלוה שטרו של יוסף בן שמעון שחייב לי ממון פרוע שטרות שניהם פרועים. ואע"ג דאמרן בשילהי שנים אוחזין (ב"מ כ:) סימפון היוצא מתחת ידי מלוה אינו אלא כמשחק ופסול הא אוקימנא להך משנה התם כגון שנמצא השטר בין שטרותיו (ב) קרועין הלכך השובר כשר: **במשולשין.** פירש בשטר שלשה דורות יוסף בן יעקב בן יצחק ובאידך כתב יוסף בן יעקב בן דוד ובשובר כתב סתם יוסף בן יעקב כדמתרץ לקמן הלכך איתרע כחם והם בחזקת פרועים שכל אחד טוען שלי פרוע והמלוה אינו יכול להכחישו הואיל ונמצאו השטרות בין השטרות קרועים:

אביי אמר. מתני' כשנמצאו בבית לוה מיירי והכי קתני נמצא ללוה אחד בין שטרותיו שובר שהשטר שהיה נושה בו יוסף בן שמעון פרוע הוא והיו שני יוסף בן שמעון נושים בו ואילמלא זה השובר היו שניהם נפרעין ממנו שטרותם כדאוקמינן שהם יכולין להוציא שט"ח על אחרים ועכשיו בזה השובר הורע חזקתם דקיי"ל יד בעל השטר על התחתונה וכשיוציא כל אחד מהם שטרו אומר לו הנה השובר עליו. ומיהו נראה בעיני שאם שניהם באים בהרשאה זה מזה על הלוה יכולין לגבות אחד מן השטרות ממ"נ מן הלוה שהרי מודה הוא בע"כ בשני השטרות אלא שפרע אחד מהן. ומיהו אי טעין לוה ואומר לשניכם פרעתי והשובר נכתב סתם על שניכם נראה בעיני דטענה מעלייתא היא אבל היכא דמודה בב' הלוואות אלא שפרע אחת נהי נמי דהורע כח המלוין לגבות כל אחד חובו אבל יעשו שטר ביניהם ויגבו בין שניהם מן הלוה שטר אחד ע"י שיכתבו הרשאה זה לזה: **עלי.** שאני חייב לו: **תנא אם היו שניהם.** משולשים וכהנים: **יכתבו דורות.** מרובעים יוסף בן יעקב בן יצחק בן אברהם יוסף בן יעקב בן יצחק בן דוד דכולי האי לא יהיו שמות אבותיהן שוין: **מתני' האומר לבנו.** מלוה בשעת מיתתו: **ואיני יודע איזהו.** והלוה האמינני ולא החזרתי שטרו ואיני רוצה ליענש: **שטרות כולן פרועין.** חוץ מאותן שיאמרו עדיין לא פרענו: **נמצא.** ללוה אחד שם בבית המת שני שטרות שלוה ממנו שני הלואות הקטן אינו פרוע דשטר בין שטרותיו קאמר דמשמע אחד ולא שנים: **גמ' חוב לך בידי.** משמע מה שאתה חייב לי ואפי' כתוב החוב בהלואות דקות בשטרות הרבה: **א"ל רבינא לרב אשי אלא מעתה שדי מכורה לך.** שדהו הגדולה מכורה לו: **שדה שיש לי מכורה לך.** מי נימא כל שדותיו מכורין לו קאמר כמו שדה אדום [בראשית לב] קנפיינ"א (כתיב) וכמו ובהמה רבה (יונה ד): **ומשני התם יד בעל השטר על התחתונה.** דהמוציא מחבירו עליו הראיה דהיינו לוקח. ומילתיה דרבא דלעיל נמי משום האי טעמא דיד בעל השטר על התחתונה דהיינו מלוה הלכך חוב לך בידי פרוע כל השטרות שיש לו עליו פרועין: **מתני' לא יפרע מן הערב.** תחלה עד שיתבע את הלוה לדין ויחייבוהו ב"ד ואם אין לו מה לשלם אז יפרע מן הערב. הכי מפרשינן לה בגמרא במסקנא [ע"ב]: ואם

תוספות

והכא בצריך להביא ראיה קא מיפלגי. ופלוגתא דמתני' וברייתא ליתא בפלוגתא דאביי ורבא דאביי דמצריך ראיה מודה דלא חיישינן לנפילה ופקדון היכא דשמיה כשמיה כדקאמר בפרק (בתרא [ט"ו]) דיבמות (דף קטז. ושם) דקאמר אביי לנפילה לא חיישינן אי לפקדון כיון דשמיה כשמיה לא מפקיד גביה אבל הך ברייתא (ג) חיישי' לנפילה או לפקדון דיוסף בן שמעון דאפילו בשני יוסף בן שמעון מצרכי ראיה ורבא אמר א"צ להביא ראיה ולעיל בפרק המוכר את הספינה (דף עז. ד"ה אמר) פירשתי: **אביי אמר הכי קאמר נמצא כו'.** והא דמוקי לה בשנים אוחזין (ב"מ ד' כ:) כגון שנמצא השטר בין שטרותיו פרועין לאו היינו אליבא דאביי דאיהו מוקי לה בשובר היוצא מתחת יד הלוה כשאר שוברין אלא אליבא דר' ירמיה אתיא: **שטרו של יוסף בן שמעון עלי פרוע שטרות שניהם פרועין.** אע"ג (ד) דבשטר אחד שיש לו עליהם אין יכול להוציא עליהם משום דחיישינן בכל אחד שמא חבירו של כל אחד כתבו (ה) אע"פ [דחד] ודאי לוה (ו)[הכא לא אמרינן] חיישינן שמא חבירו של כל אחד ואחד כתבו והחתימו אע"ג דודאי אחד פרע וטעמא משום דמספיקא לא מפקינן ממונא: **שניהם כהנים.** ה"ה שניהם ישראלים אלא משום דתני' לעיל היה אחד מהן כהן תני כהנים: חסורי

עין משפט נר מצוה

קיט א מיי' פט"ז מהל' מלוה ולוה הל' ז ופ"ו מהל' מכירה הל' יא ועי' בהשגות ובמ"מ סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' סו סעיף יא:

קכ ב מיי' פ"ט מהל' נחלות הלכה ט י סמג עשין לו טוש"ע ח"מ סי' סב וע"ש בהג"ה:

קכא ג טוש"ע ח"מ סי' מט סעיף ט:

קכב ד ה מיי' פכ"ד מהל' מלוה ולוה הל' ח סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' מט סעיף ז:

קכג ו מיי' שם פט"ז הל' יב סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' סה סעיף כג:

קכד ז מיי' שם טוש"ע שם סעיף כד:

קכה ח מיי' פכ"א מהל' מכירה הלכה יט טוש"ע ח"מ סימן ריד סעיף יב:

קכו ט מיי' פכ"ה מהל' מלוה ולוה הלכה ג סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' קכט סעיף ח:

לעזי רש"י

קנפיינ"א [קנפני"א]. ערבה, מרחב, שדות.

מסורת הש"ס

א) [לעיל עו. וש"נ], ב) [עי' תוס' יבמות קטז. ד"ה אמאי], ג) [לעיל קסז:], ד) לפי גי' רשב"ם נ"ל לרב אשי, ה) בכורות דף מח., ו) רש"ל ועי' רש"א,

הגהות הב"ח

(א) גמ' אביי אמר הכי קאמר הן על אחרים מוציאין נמצא ללוה: (ב) רשב"ם ד"ה נמצא וכו' הקרועין: (ג) תוס' ד"ה והכא כו' אבל הך ברייתא ס"ל דחיישינן לנפילה: (ד) ד"ה שטרו וכו' אע"ג דבאחר שיש לו עליהם כצ"ל ותיב' דבשטר נמחק: (ה) בא"ד חבירו של כל אחד כתבו אע"ג דחד ודאי לוה הכא בשובר לא אמרינן שמא חבירו כצ"ל:

מוסף רש"י

אותיות נקנות במסירה. המוכר שטר חוב לחבירו קנה החוב במסירת אותיות (סנהדרין לא.) אינו צריך לכתוב שטר מכירה על השטר שהוא מוכר לו, אלא משמסר לו שטר שיש לו על אחרים לזכות בו נתחייב הלוה לפורעם לזה (קדושין מז:) דאותיות כגון שטר נקנות במסירה בלא קנין ואין יכול לחזור בו (יבמות קטז.) ולא צריך לכתוב קני לך וכל שעבודיה ולא שום שטר (לעיל עז.) אבל משיכה אינה אלא בדבר שגופו ממון, דמדי משך ליה זכה ביה, והכא נמי לגבי לגור ע"פ גלוחיתו תיהני ליה משיכה כשאר מטלטלין, אבל כדי לגבות החוב צריך שימסרנו מלוה ליד הלוקח (לעיל עו:) ונשתעבד לו לוה לזה הקונה כמו שהיה משועבד למלוה, כל זמן שלא מחלו כדאמר שמואל (לעיל קמז:). **כותבין שטר ללוה.** להיות מזומן בידו לתת למלוה כשילוה לו מעות (לעיל קסז:).

רבינו גרשום

במאי פליגי. מתני' וברייתא: באותיות נקנות במסירה פליגי מר סבר. תנא דמתני' דדייקינן ממתני' הא הן על אחרים יכולין להוציא משום דקסבר אותיות נקנות במסירה שאם טוען הלוה איני חייב לך אלא לחבירך יכול לומר לו נהי כדאמרת דלחברי אתה חייב ולא לי הרי השטר בידי וקניתיו ממנו וחבירי נתנו לי במסירה ואותיות נקנות במסירה ונפל ממנו לא מצית אמרת דהא אמרן לנפילה דחד לא חיישינן הלכך יכולין להוציא על אחרים: ומר סבר אין אותיות נקנות במסירה. ויכול לומר לו לחבירך אני חייב ולא לך והוא לא יכול לקנות לך החוב במסירת השטר דאין אותיות נקנות במסירה ולא בעל חוב דידי את ולחבירו נמי מצי אמר לאו בעל דברים דידי את ואין בידך השטר: והכא בצריך להביא ראי'. עדי מסירה דתנא דברייתא סבר צריך להביא ראיה עדי מסירה ואם אין לו עדי מסירה אינו יכול להוציא שטר על אחרים: עליו להביא ראיה. עדי מסירה שאביו מסרו לו ונתנו לו לבדו: מאי לאו הוא הדין לאחריני. לשני יוסף בן שמעון שמוציא האחד שטר על אחרים שצריך להביא ראיה עדי מסירה שחבירו נתנו לו בפניהם: ורבא אמר לך. לאו הוא הדין לאחריני אלא שאני אחד מן האחין אמאי צריך להביא ראיה דאחין משמטי אהדדי. יד כל אחד גונב מאחיו דמורה היתרא לעצמו לפי שיורש הוא להכי צריך להביא ראיה אבל בעלמא אותיות נקנות במסירה ואין צריך להביא ראיה: ואביי. אמר לך לכולי עלמא צריך להביא ראיה ומאי שנא דנקט ברייתא אחד מן האחין דאחין אצטריכא ליה. סד"א כיון דאחין משמטי אהדדי אימא מיזהר זהיר ומעיין כל אחד שלא ישמוט אחיו כלום מירושת אביו קודם חלוקה והואיל דזהירי אימא היכא דיוצא שטר חוב מתחת ידי אחד לא יהא צריך להביא ראיה דודאי אביו נתנו לו שאם היה מחזיק בו לאחר מיתת אביו היו מרגישין וסד"א דאין צריך ראיה קמ"ל דצריך

רבינו גרשום (המשך)

וכל שכן אחריני דלא זהירי דצריך להביא ראיה: ותנא ברא סבר אין כותבין שטר ללוה עד שיהא מלוה עמו. הלכך כיון דבפניו נכתב מהימן אידך כל אימת דמפיק ליה להכי מוציא שטר זה על זה: טעמא דנמצא. בין שטרותיו דשטר יוסף בן שמעון פרוע דמשום הכי לא מצי מפיק הא לא מצא מפיק: (משום) במשולשין. שכתוב בשטר יוסף בן שמעון בן לוי דניכר איזה יוסף חייב לו: ומקשי' אי הכי כיון דמיירי במשולשין אם כן אמאי קתני נמצא לאחד בין שטרותיו כו' שטרות שניהן פרועין ואמאי שניהן פרועין וכיון דמשולשין ששם זקנם אינם שוה וניחזי תברא שכתב יוסף בן שמעון בן לוי בשמא דמאן יוסף כתב. כיון דניכרין בשם זקנם ואידך דלא כתב תברא על שמיה ליפרע משטריה: אמר רב אושעיא במשולשין בשטר להכי מצי מפיק. ואין משולשין בשובר להכי שניהן פרועין דלא ידעי תברא דמאן כתב: אביי אמר כו'. לעיל מהדר אמאי לעיל טעמא דנמצא הא לא נמצא מצי מפיק והא אנן תנן כו'. וקא מתרץ אביי דוקיא דמתניתין באידך גיסא דלא קשיא מידי והכי קאמר מתני' נמצא לאחד בין שטרותיו שטר של יוסף בן שמעון שיש לו עלי פרוע הוא ואית לאידך יוסף שטרא נמי עלי' השטרות שניהן פרועין והשתא דייק טעמא דנמצא משום הכי לא מצי מפיק הא לא נמצא מצי מפיק יוסף בן שמעון מיניה היינו כדדייקי' ברישא הא הן על אחרים יכולין להוציא אבל אחרים אין יכולין להוציא עליהן והשתא ליכא למפרך והאנן תנן ולא אחר כו': יכתבו דורות. ירבעו או יחמשו עד שלא יהו שוין: פים' נמצא לאחד. לוה: שם שנים. שטרות כיון דהוא אמר לבנו שטר א' פרוע ולא שנים מכלל דזה לוה שיש לו שם שני שטרות האחד אינו פרוע ואפי' הכי אמרינן שטר גדול הוא דפרוע והקטן אינו פרוע משום דיד בעל השטר על התחתונה: שטר לך בידי פרוע. ויש לו ב' שטרות עליו אמרינן הגדול פרוע ולא הקטן ויד בעל השטר על התחתונה: ואם אמר חוב לך בידי פרוע. כלומר חוב הוית חייב לי ופרעת כיון דאמר חוב סתם ויש לו כמה שטרות עליו כולן פרועין: אמר ליה רבינא לרבא. לרישא מקשי למאי דאמר הגדול פרוע. אלא מעתה שדה אחת שלי מכורה לך והיה לו ב' שדות גדולה וקטנה הכי נמי דאמרינן שדה גדולה מכר לו ואם אמר לו כל שדה שיש לי מכורה משמע דמודה כל שדותיו מכורין לו. ומתרץ רבא לא סלקא דעתך דשדה גדולה מכורה לו (לא כי היכי) דאמר כשטר יד בעל השטר על התחתונה ואמרי' קטנה מכורה ולא גדולה: לא יפרע